

31974L0148

28.3.1974

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 84/3

NÕUKOGU DIREKTIIV,

4. märts 1974,

keskmisest täpsemaid kaaluvihte alates 1 mg kuni 50 kg käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(74/148/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust

ning arvestades, et:

keskmisest täpsemate kaaluvihide valmistamist ja nende kontrollimise korda reguleeritakse rangete eeskirjade abil, mis on liikmesriigiti erinevad ning seetõttu takistavad kaaluvihidega seotud kaubandust; seetõttu on tarvis kõnealused eeskirjad ühtlustada;

nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiiv liikmesriikide õigusaktide mõõtevahendeid ja metrooloogilise kontrolli meetodeid käsitlevate ühissätete ühtlustamise kohta⁽¹⁾ määratles EMÜ tüübikinnituse ja esmataatluse korra; vastavalt kõnealusele direktiivile tuleb kehtestada tehno spetsifikatsioonid, millele keskmisest suurema täpsusega vihid peavad vastama, et neid saaks pärast kontrollimist ja varustamist EMÜ esmataatlusmärgisega vabalt turule viia ja kasutusele võtta;

seoses kokkuleppelise massi mõistega tuleb silmas pidada Rahvusvahelise Legaalmetroloogia Organisatsiooni 1973. aasta mais antud rahvusvahelise soovituselise eelnõu "Valeur conventionnelle du résultat des pesées dans l'air",

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis käsitletakse keskmisest täpsemaid kaaluvihte massi nimiväärtusega 1 mg kuni 50 kg.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata meetermõõdukuliste karaadivihide ning muude erivihide suhtes, mida reguleeritakse teiste direktiividega.

Artikkel 2

Lisas on loetletud kaaluvihid, mis võivad saada EMÜ märgised ja märgid. Nende puhul ei nõuta EMÜ tüübikinnitust; need ei pea läbima EMÜ esmataatlust.

Artikkel 3

Liikmesriigid ei tohi takistada, keelata ega piirata artiklis 1 nimetatud ja EMÜ esmataatlusmärgist kandvate kaaluvihide turuleviimist või kasutuselevõtmist.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 18 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest ja teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 4. märts 1974

Nõukogu nimel

eesistuja

W. SCHEEL

(¹) EÜT L 202, 26.7.1971, lk 1.

LISA

1. **Mõisted**

1.1. Kaaluviht

Massi füüsikaline mõõt, mille kuju, mõõtmised, koostisaine, viimistluse, nimiväärtuse ja lubatud piirvea määravad selle konstruktsioonilised ja metrooloogilised omadused.

1.2. Vihikomplekt

Komplekt tavaliselt karpi paigutatud vihtidest kombinatsioonis, mis võimaldab kaaluda kõiki koormusi alates kõige väiksema vihi nimiväärtusest kuni komplekti kõikide vihtide nimiväärtuste summani, vahemikes, mille ühikuks on komplekti kõige väiksema nimiväärtusega viht.

Vihikomplektis on vihid järjestatud nimiväärtuse järgi järgmiselt:

$(1; 1; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$

$(1; 1; 1; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$

$(1; 2; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$

$(1; 1; 2; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$

Käesolevates avaldistes võrdub n nulliga või positiivse või negatiivse täisarvuga.

1.3. Etalonvihid

Etalonvihid on vihid, mida kasutatakse kaalude ja kaaluvihide kontrollimiseks.

2. **Kaaluvihide nimiväärtused**

Kaaluvihi nimiväärtus peab võrduma $1 \times 10^n \text{ kg}$ või $2 \times 10^n \text{ kg}$ või $5 \times 10^n \text{ kg}$; nendes avaldistes võrdub n nulliga või positiivse või negatiivse täisarvuga.

3. **Kokkuleppeline mass**

3.1. Vihi kokkuleppeline mass temperatuuril 20°C on sellise etalonvihi mass, mille tihedus on $8\,000 \text{ kg/m}^3$ ja mida vajatakse selle vihi tasakaalustamiseks õhutiheduse puhul $1,2 \text{ kg/m}^3$.

3.2. Punktis 4 nimetatud lubatud piirviga on kokkuleppelise massi lubatud piirviga.

4. **EMÜ esmataatlusel lubatud piirviga**

4.1. Järgmises tabelis esitatakse iga kaaluvihi kohta suurim lubatud positiivne või negatiivne piirviga milligrammides:

Nimiväärtus	Klass E_1	Klass E_2	Klass F_1	Klass F_2	Klass M_1
50 kg	25	75	250	750	2 500
20 kg	10	30	100	300	1 000
10 kg	5	15	50	150	500
5 kg	2,5	7,5	25	75	250
2 kg	1,0	3,0	10	30	100

Nimiväärtus	Klass E ₁	Klass E ₂	Klass F ₁	Klass F ₂	Klass M ₁
1 kg	0,50	1,5	5	15	50
500 g	0,25	0,75	2,5	7,5	25
200 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10
100 g	0,05	0,15	0,5	1,5	5
50 g	0,030	0,10	0,30	1,0	3,0
20 g	0,025	0,080	0,25	0,8	2,5
10 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0
5 g	0,015	0,050	0,15	0,5	1,5
2 g	0,012	0,040	0,12	0,4	1,2
1 g	0,010	0,030	0,10	0,3	1,0
500 mg	0,008	0,025	0,08	0,25	0,8
200 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6
100 mg	0,005	0,015	0,05	0,15	0,5
50 mg	0,004	0,012	0,04	0,12	0,4
20 mg	0,003	0,010	0,03	0,10	0,3
10 mg	0,002	0,008	0,025	0,08	0,25
5 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
2 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
1 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20

5. Kaaluvihide kuju

Ühegrammise kaaluvihid võivad olla samasugune kui ühest grammist suurematel või väiksematel vihtidel.

5.1. Ühegrammised ja suuremad kaaluvihid.

5.1.1. Klassi M₁ kaaluvihid peavad olema samasuguse kujuga nagu keskmise täpsusklassi vihid.

5.1.2. Muude täpsusklasside vihtide välismõõtmed võivad olla samad kui keskmise täpsusklassi vihtidel, vihid vahemikus 10 kg kuni 1 g võivad olla ka silindrilised või pisut koonilise silindri kujulised ja varustatud ülaosas oleva nupuga.

5.1.2.1. Vihi korpuse kõrgus peab ligikaudselt võrduma korpuse keskmise läbimõõduga, lubatud erinevus keskmise läbimõõdu ja kõrguse vahel võib olla 3/4–5/4 kõnealuselt läbimõõdust.

5.1.2.2. Kõikide vihtide nupu kõrgus peab jääma korpuse keskmise läbimõõdu ja poole läbimõõdu vahele.

5.1.3. Klassi E₁, E₂ ja F₁ kaaluvihid võivad olla ilma nuputa; nad võivad olla üksnes silindrikujulised.

5.1.4. Klassi E₁ ja E₂ kaaluvihid peavad olema ühes tükis valatud; teiste klasside kaaluvihidel võib olla justeerimisõõnsus, mis on suletav nupu abil või muul asjakohasel viisil. Justeerimisõõnsuse maht võib moodustada kuni 1/5 vihi kogumahust.

5.2. Ühegrammised ja väiksemad vihid. Ühegrammised ja väiksemad vihid on hulknurksed lehed või traadid, mille kuju võimaldab neid kergesti käsitseda.

Kaaluvihtide kuju järgi peab saama ära tunda nende nimiväärtuse.

Hulknurksete lehtvihtide kuju ja mass:

kolmnurk 1, 10, 100, 1 000 mg vihtidele,
nelinurk 2, 20, 200 mg vihtidele,
viisnurk 5, 50, 500 mg vihtidele.

Hulknurgaks keeratud traadilõigud ja nende mass:

1 lõik 1, 10, 100, 1 000 mg vihtidele,
2 lõiku 2, 20, 200 mg vihtidele,
5 lõiku 5, 50, 500 mg vihtidele.

Kui komplektis on kaks või kolm identset lehtvihti, siis eristatakse neid ühe või kahe täрни või punkti abil. Kui komplektis on kaks või kolm identset traatvihti, siis eristatakse neid ühe või kahe haagi abil.

- 5.3. 20 g ja 50 g kaaluvihtidel, välja arvatud klassi M_1 vihid, võib olla nende käsitsemise seisukohast otstarbekas kuju.

6. Kaaluvihtide koostis

- 6.1. Kaaluvihid valmistatakse metallist või metallisulamist. Metall või metallisulam peab olema niisuguse kvaliteediga, et tavapäraste kasutustingimuste puhul on kaaluvihtide kulumine märkamatu, võrreldes vihtide täpsusklassi lubatud piirveaga.
- 6.1.1. Kaaluvihtide tihedus peab olema selline, et õhutiheduse muutumine 10 % võrra kindlaksmääratud väärtusest ($1,2 \text{ kg/m}^3$) ei põhjusta suuremat viga kui $\frac{1}{4}$ lubatud piirveast.
- 6.1.2. Klassi E_1 , E_2 ja F_1 kuuluvate kaaluvihtide valmistamiseks kasutatav metall või metallisulam peab olema praktiliselt mittemagneetuv.
- 6.2. Rööptahukakujuliste 5–50 kilogrammist M_1 klassi kaaluvihtide koostisse kuuluva metalli või metallisulami korrosiooni- ja kulumiskindlus ei tohi olla väiksem kui hallmalmil.
- 6.3. Silindrilised M_1 klassi kaaluvihid nimiväärtusega kuni 10 kg valmistatakse messingist või aineist, mille kvaliteet on vähemalt võrdne messingi kvaliteediga.
- 6.4. Punktides 6.2 ja 6.3 ettenähtud omadusi võimaldab saavutada asjakohane pinnatöötlus.

7. Pinnaomadused

- 7.1. Kaaluvihtide välispind, kaasa arvatud põhi ja servad, peab olema täiesti sile. Klassi E_1 , E_2 , F_1 ja F_2 kaaluvihid ei tohi olla palja silmaga vaadates poorsed ja neid tuleb hoolikalt lihvida.

Klassi M_1 silindrilised kaaluvihid nimiväärtusega 10 kg kuni 1 kg peavad olema poleeritud ning nad ei tohi palja silmaga vaadates olla poorsed. Klassi M_1 50, 20, 10 ja 5 kilogrammist rööptahukakujuliste kaaluvihtide pind peab olema võrreldav peenest liivast valuvormi hoolikalt valatud hallmalmi pinnaga.

- 7.2. Klassi E_1 , E_2 , F_1 ja F_2 ühegrammist ja suuremate vihtide pinda võib kaitsta metallist pindkattega.
- 7.3. Klassi M_1 ühegrammist ja suuremate vihtide pinda võib kaitsta sobiva pindkattega.

8. Justeerimisaine

Täpsusklassi F_1 ja F_2 justeerimisõõnsusega kaaluvihite justeeritakse kas nende koostisaine, puhta tina või molübdeeniga.

Klassi M_1 kaaluvihete võib justeerida pliiga.

9. **Sildid**

9.1. Leht- või traatvihtidele nimiväärtusega kuni 1 gramm nimiväärtust ei märgita.

9.2. Kaaluvihetele nimiväärtusega 1 gramm ja üle selle:

— klassist E_1 ja E_2 nimiväärtust ei märgita;

— klassist F_1 märgitakse ainult nimiväärtus vastavalt punktile 9.2.1; kõnealune nimiväärtus lihvitakse või graveeritakse;

— klassist F_2 kinnitatakse F_1 klassi sildid, millele on lisatud F-täht;

— klassist M_1 kantakse kaaluvihet korpuse ülemise osa või nupu sisse pressitud või kohrutatud nimiväärtus numbrites ja selle järel asjakohase ühiku tähis;

Silindrilised kaaluvihed tähistatakse kas sisse pressitud või kohrutatud tähega M; rööptahukakujulised kaaluvihed tähistatakse tähega M, mis ei tarvitse olla sisse pressitud ega kohrutatud.

9.2.1. Kaaluvihete nimiväärtused märgitakse:

— kilogrammides 1 kg ja suuremate vihete puhul,

— grammides 1 g–500 g vihete puhul.

9.2.2. Vihikomplektis kahes või kolmes eksemplaris olevaid identseid vihte eristatakse ühe või kahe täрни või ühe või kahe punkti abil.

10. **EMÜ täieliku taatluse märgis**

Klassi E_1 , E_2 ja F_1 vihete karp ja kõik ühegrammiste ja väiksemate vihete karbid pitseeritakse EMÜ täieliku taatluse märgisega.

Klassi F_2 vihete EMÜ täieliku taatluse märgis kinnitatakse justeerimisõõnsuse kattele või kaaluvihet põhjale, kui justeerimisõõnsus puudub. Klassi M_1 1 g–50 kg vihete puhul pannakse EMÜ täieliku taatluse märgis justeerimisõõnsuse ava tinaploumi peale või kaaluvihet põhjale, kui justeerimisõõnsus puudub.

11. **Hoidmine**

11.1. Klassi E_1 , E_2 , F_1 ja F_2 üksikvihte ja vihikomplekte hoitakse karpides.

11.2. Klassi M_1

— üksikvihte või vihikomplekte nimiväärtusega kuni 500 g hoitakse karpides,

— kaaluvihete nimiväärtusega üle 500 g võib hoida karpides või alusel või ka eraldi ilma ümbriseta.

11.3. Vihikarbi kaanele märgitakse karbis olevate kaaluvihete klass: E_1 ; E_2 ; F_1 ; F_2 või M_1 .
